T078 BL VIII (15) 1443 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Bí Sô Ni Tỳ Nại Da Q15

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 219

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 15

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Taùm: GÔÛI DUÏC ROÀI LAÏI NGAÊN

Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong Luïc chuùng A thuyeát ca vaø Boå naïi phaït toá ñeàu qua ñôøi, Nan-ñaø vaø OÂ-ba-Nan-ñaø ñeàu ñaõ giaø nua. Thaäp thaát chuùng nay ñaõ tröôûng thaønh ñeàu khoûe maïnh vaø traùng kieän luùc ñoù cuøng baøn vôùi nhau: “Chuùng ta thöôøng bò Luïc chuùng khinh khi, nay nöông ôû trong chuùng chæ coøn coù hai ngöôøi, OÂ-ba-Nan- ñaø laø ñoäc haïi hôn, chuùng ta neân taùc phaùp yeát ma xaû trí”… Cho ñeán caâu Thaäp thaát chuùng phöông tieän doái gaït khoâng ñeå cho thöôïng toûa Nan-ñaø ñeán trong chuùng roài ñaùnh kieàn chuøy nhoùm chuùng taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø lieàn ñeán choã Nan-ñaø khoùc, Nan-ñaø noùi: “Trì duïc khoâng thaønh laø AÙc duïc, haõy traû duïc laïi cho toâi”…. Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni gôûi duïc cho ngöôøi khaùc roài sau hoái haän noùi: Haõy traû duïc laïi cho toâi, toâi khoâng gôûi duïc cho coâ, thì phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Töôùng phaïm laø neáu tröôùc ñaõ gôûi duïc roài, sau laïi hoái haän noùi nhö treân thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Chín: CUØNG NGÖÔØI CHÖA THOÏ CUÏ GIÔÙI ÑOÀNG PHOØNG NGUÛ QUAÙ HAI ÑEÂM Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Theá toân noùi dieäu phaùp cho ñaïi chuùng vaây quanh, thính chuùng laéng nghe queân caû moõi meät. Nhöõng ngöôøi laøm thueâ sau khi nghe phaùp xong noùi vôùi nhau: “Theá toân noùi phaùp ban ngaøy chæ ngöôøi giaøu nghe ñöôïc, neáu Theá toân noùi phaùp ban ñeâm chuùng ta môùi nghe ñöôïc”, Phaät noùi: “Neáu tuïng kinh hay noùi phaùp ban ñeâm naân ñoát ñeøn cho saùng”. Luùc ñoù Bí-soâ Ma-ha-la khoâng duïng

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 220

taâm nguû, môù noùi vieäc phi phaùp khieán ngöôøi tuïc nghe ñöôïc lieàn cheâ traùch, khoâng chòu nghe phaùp nöõa. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Do ñoàng phoøng cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi nguû vaø ñoát ñeøn saùng môùi coù loãi naùy sanh. Töø nay caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni khoâng neân cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi ñoàng phoøng nguû vaø ñoát ñeøn ñuoác”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû coù hai caàu tòch laø Chuaån-ñaø vaø La-hoå-la trong haï an cö khoâng ñöôïc phaân chia phoøng xaù… cho ñeán caâu La-hoå-la suy nghó: “Phi thôøi gaëp Phaät thöa hoûi laø khoâng coù lyù ñoù, ta neân ñeán trong nhaø veä sinh nguû qua ñeâm”, nhaø veä sinh naøy tröôùc ñoù ñaõ ñöôïc moät thí chuû tònh tín duøng buøn dieâu höông thoa treùt saïch seõ neân La-hoå-la vaøo trong ñoù nguû taïm. Ñeán ñeâm trôøi möa lôùn, nöôùc möa traøn ngaäp khieán cho con raén ñoäc ôû trong hang döôùi ñaát gaàn ñoù phaûi boø ra ngoaøi vaø boø vaøo trong nhaø veä sinh. Nhö lai ñaïi sö chöùng ñöôïc taâm khoâng queân, luùc ñoù khôûi nghó: “Neáu La-hoå-la bò raén ñoäc naøy caén chaéc phaûi cheát, chæ coøn laïi caùi teân goïi maø thoâi. Doøng hoï Thích kieâu ngaïo seõ sanh baát tín noùi raèng: “Neáu La-hoå-la khoâng xuaát gia seõ keá thöøa ngoâi vò Chuyeån luaân vöông, nay xuaát gia laïi khoâng coù nôi nöông töïa, phaûi naèm nguû trong nhaø veä sinh bò raén caén cheát thaät laø oan uoång”, nghó roài Nhö lai lieàn duoãi tay höõu ra nhö caùi voøi voi ñeán choã La-hoå-la ñang naèm, nhaác leân ñöa ñeán phoøng mình ñaët treân giöôøng, ñeâm ñoù Nhö lai hoaëc ñi hoaëc ngoài cho ñeán saùng. Caùc Bí-soâ sau khi thöùc daäy röûa maët suùc mieäng xong lieàn ñeán choã Nhö lai ñaûnh leã, thöôøng phaùp cuûa Nhö lai laø khi muoán cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ, neáu Bí-soâ naøo chöa ñeán thì ñôïi ñeán ñuû, neáu Bí-soâ naøo ñeán roài thì khoâng cho ñi ñeå taäp trung ñaày ñuû. Luùc ñoù La-hoå-la thöùc daäy thaáy mình ñang naèm treân giöôøng cuûa Phaät neân hoaûng sôï ngoài daäy. Sau khi caùc Bí- soâ ñeán ñuû, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Taát caû caùc Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ khoâng cha khoâng meï, xuaát gia nöông theo caùc thaày laø ngöôøi ñoàng phaïm haïnh. Neáu caùc thaày khoâng thöông yeâu giuùp ñôõ thì coøn ai giuùp ñôõ, cho neân töø nay caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni ñöôïc cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi ñoàng phoøng nguû hai ñeâm khoâng phaïm”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi cuøng nguû quaù hai ñeâm… Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ngöôøi chöa thoï caän vieân ñoàng nhaø nguû quaù hai ñeâm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy; ngöôøi chöa thoï cuï tuùc laø chæ cho Caàu-tòch. Nhaø coù boán loaïi: Moät laø coù che lôïp khaép heát vaø coù vaùch ngaên khaép heát nhö caùc phoøng xaù vaø nhaø khaùch…; hai laø che lôïp khaép heát nhöng chæ coù phaàn lôùn laø coù vaùch ngaên töùc laø coù cöûa soå thoâng vôùi nhau; ba laø phaàn lôùn coù che lôïp nhöng coù vaùch ngaên khaép heát töùc laø

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 221

boán maët laø nhaø, boán beân laø vaùch nhöng beân trong coù maùi hieân, coù haønh lang thoâng vôùi nhau; boán laø phaàn nhieàu coù che lôïp vaø phaàn nhieàu coù vaùch ngaên, töùc laø nhaø boán maët nhöng coù moät maët khoâng coù vaùch ngaên hoaëc ngaên phaân nöõa hoaëc lôïp phaân nöûa hoaëc maùi hieân giao nhau thì khoâng phaïm. Neáu bònh cuøng nguû quaù hai ñeâm cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi: KHOÂNG BOÛ AÙC KIEÁN TRAÙI CAN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Voâ töôùng sanh aùc kieán noùi raèng: "Nhö lôøi Phaät daïy duïc laø phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haønh, nhöng toâi bieát phaùp naøy khi taäp haønh chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân taùc phaùp can rieâng, neáu coù Bí-soâ, Bí-soâ ni khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can nhö sau: Neân ñeán choã Bí-soâ kia noùi raèng: "Thaày chôù noùi raèng nhö lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haïnh, nhöng toâi bieát phaùp naøy khi taäp haïnh khoâng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi". Thaày chôù phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi thì khi taäp haønh nhaát ñònh laø phaùp chöôùng ngaïi. Thaày neân boû aùc kieán naøy ñi". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät can rieâng nhöng Bí-soâ kia coá chaáp khoâng chòu boû, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi neân taùc phaùp Baïch töù yeát ma chaùnh can cho ñeán yeát ma Xaû trí, nhöng Bí-soâ kia vaãn coá chaáp khoâng chòu boø, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi raèng: Toâi bieát phaùp Phaät daïy Duïc laø chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi Bí-soâ ni kia raèng: Coâ chôù neân noùi laø toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi. Coâ ñöøng phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng noùi nhö vaäy, Theá toân duøng voâ löôïng phaùp moân noùi Duïc laø chöôùng ngaïi, coâ haõy boû aùc kieán ñoù ñi. Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng nhö theá, neáu boû thì toát, khoâng boû thì neân taùc phaùp yeát ma aân caàn can ngaên khieán cho boû vieäc aáy, boû thì toát, khoâng boû thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Phaùp chöôùng ngaïi laø chæ cho boán Tha-thaéng, hai möôi Chuùng giaùo, ba möôi ba Xaû-ñoïa, moät traêm taùm möôi phaùp Ñoïa cho ñeán Chuùng hoïc phaùp. Khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi laø khoâng chöôùng ngaïi Thaùnh quaû cuûa sa moân. Phæ baùng laø noùi lôøi phi lyù, baát thieän chieâu laáy quaû aùc dò thuïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy... gioáng nhö ñoaïn

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 222

vaên treân. Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng neáu boû thì toát, khoâng boû thì phaïm AÙc-taùc. Khi yeát ma chaùnh can, neáu taùc baïch vaø yeát ma laàn nhaát, laàn hai xong maø khoâng boû ñeàu phaïm AÙc-taùc; yeát ma laàn ba xong thì phaïm Ñoïa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp thì khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Thöù Naêm:
Cuøng aùc kieán ñoàng nguû,
Caàu-tòch, y hoaïi saéc,
Caàm baùu, taém, baøng sanh,
Xuùc naõo, choïc leùt nhau,
Giôõn trong nöôùc, ñoàng nguû.
Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Moát: TUØY THUAÄN NGÖÔØI BÒ XAÛ TRÍ Duyeân khôûi gioáng nhö tong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Voâ töôùng bò Taêng taùc phaùp yeát ma xaû trí roài ngoài choáng tay vaøo maù, daùng veû öu saàu noùi vôùi Luïc chuùng: “Toâi bò caùc Haéc baùt trao cho phaùp yeát ma Xaû trí, xem toâi nhö haïng ngöôøi Chieân ñoà la khoâng cuøng qua laïi ”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Neáu bò yeát ma Xaû trí thì thaønh aáp thoân xoùm vaø ba coõi höõu tình haù khoâng coù hay sao, thoâi ñöøng coù öu phieàn haõy caàu saùm taï ñi”, OÂ-ba-Nan-ñaø khuyeân roài cuøng vôùi Voâ töôùng noùi chuyeän, thoï duïng y thöïc vaø ñoàng nhaø naèm ngoài, caùc Bí-soâ thieåu duïc thaáy roài cheâ traùch vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi kia noùi lôøi nhö vaäy, chöa tuøy thuaän Taêng vaø khoâng chòu boû aùc kieán laïi cuøng noùi chuyeän, cuøng thoï duïng vaø ôû chung ñoàng nhaø naèm nguû thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Chöa tuøy thuaän taêng laø chöa tuøy thuaän saùm hoái. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát ngöôøi noùi nhö vaäy, chöa tuøy thuaän Taêng… laïi cuøng noùi chuyeän, cuøng ôû chung… thì phaïm Ñoïa. Neáu ngöôøi ñoù bònh chaêm nom thì khoâng phaïm, hoaëc ñoàng ôû ñeå khuyeân hoï boû aùc kieán thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Hai: NHIEÁP THOÏ CAÀU TÒCH NÖÕ KHOÂNG BOÛ AÙC KIEÁN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng coù hai Caàu-tòch teân laø Lôïi-thích vaø Tröôûng-ñaïi cuøng ôû chung vôùi moät Bí-soâ khaát thöïc cuøng cöôøi giôõn traïo cöû… Thôøi gian sau Bí-soâ khaát thöïc hoái haän töï traùch taâm roài phaùt ñaïi doõng maõnh sieâng tu ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, cuoái cuøng chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, ñöôïc ñaïi thaàn thoâng nöông

hö khoâng maø ñi vaø gaëp laïi hai Caàu-tòch… cho ñeán caâu Caàu-tòch nghe roài lieàn noùi: “Caùc Bí-soâ naøy tröôùc kia cuøng toâi laøm vieäc phi phaùp nhö vaäy, taïi sao hoâm nay laïi chöùng ñöôïc quaû taêng thöôïng, döïa vaøo nhaân duyeân naøy toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ñaïo nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo”. Caùc Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Hai caàu tòch naøy noùi lôøi phi lyù, caùc thaày neân taùc phaùp can rieâng ñeå hieåu duï hoï, neáu coù ai gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can nhö sau: “Naøy Lôïi-thích vaø Tröôûng-ñaïi, ñöøng neân noùi raèng: Toâi bieát phaùp Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ñaïo nhöng chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo. Ngöôi ñöøng phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng coù

noùi nhö vaäy, Theá toân duøng moïi phöông tieän noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi, hai ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán hieåu duï hai caàu tòch nhöng hai caàu tòch coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi raèng: "Chæ ñaây laø söï thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can hai caàu tòch, Bí-soâ ni cuõng cuøng taùc phaùp nhö sau: Ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng, baûo caàu tòch nöõ ôû choã maét thaáy tai khoâng nghe roài sai moät Bí-soâ ni Baïch-töù-yeát-ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, caàu tòch nöõ naøy töï khôûi aùc kieán noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Khi caùc Bí-soâ ni taùc phaùp can rieâng, caàu tòch nöõ naøy coá chaáp khoâng boû coøn noùi raèng: Chæ vieäc naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, ni Taêng neân chaáp thuaän, nay ni Taêng taùc phaùp Baïch töù yeát ma ñeå hieåu duï Caàu-tòch nöõ khieán cho boû vieäc naøy nhö sau: "Naøy caàu tòch nöõ, chôù neân noùi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu coâ neân boû aùc kieán naøy ñi. Baïch nhö vaäy. Luùc ñoù moät Bí-soâ ni ñeán noùi vôùi caàu tòch nöõ: "Chuùng taêng taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma nay ñaõ taùc baïch xong, coâ neân boû aùc kieán ñoù ñi", neáu boû thì toát, neáu khoâng boû thì Bí-soâ ni neân trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát laø khoâng chòu boû. Taêng tieáp tuïc taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm, cho ñeán caâu ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát, gioáng nhö tröôùc ñeán noùi vôùi caàu tòch nöõ, neáu vaãn khoâng chòu boû thì trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát, keá taùc yeát ma laàn hai, laàn ba cuõng ñeàu nhö tröôùc ñeán khuyeân Caàu-tòch nöõ neân boû aùc kieán. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp Baïch töù yeát ma hieåu duï, Caàu-tòch nöõ vaãn khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi raèng: "Chæ ñaây laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng", caùc Bí- soâ ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: "Caùc Bí-soâ ni neân taùc phaùp yeát ma baát xaû aùc kieán taån xuaát Caàu-tòch nöõ kia...", caùc Bí-soâ ni

vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp yeát ma taãn xuaát nhöng Caàu-tòch nöõ vaãn coâ chaáp khoâng chòu boû aùc kieán... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát coù caàu tòch nöõ noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi caàu tòch nöõ kia raèng: Ngöôi chôù neân noùi laø toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Ngöôi chôù neân phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng coù noùi nhö vaäy, Theá toân ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi, ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi. Khi caùc Bí-soâ ni khuyeân can nhö vaäy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân Baïch töù yeát ma chaùnh can cho boû aùc kieán naøy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi caàu tòch nöõ kia raèng: Töø nay trôû ñi, ngöôi khoâng neân noùi

Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc laø ñaïi sö cuûa toâi, cuõng khoâng ñöôïc ñi theo sau caùc baäc toân tuùc ñoàng phaïm haïnh, cuõng khoâng ñöôïc cuøng Bí-soâ ni ñoàng nhaø nguû hai ñeâm nhö caùc caàu tòch nöõ khaùc, ngöôi haõy mau ñi ñi. Neáu Bí-soâ ni bieát caàu tòch nöõ kia ñaõ bò taån xuaát maø coøn thu nhaän cuøng ôû chung, cuøng noùi chuyeän vaø caáp döôõng y thöïc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy; caàu tòch nöõ laø ngöôøi chöa thoï cuï giôùi. Nhieáp thoï laø cho y chæ. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát caàu tòch nöõ bò taån xuaát... cho ñeán ñoàng nhaø nguû thì phaïm Ñoïa, neáu laø thaân toäc hoaëc kia bò bònh hoaëc muoán khieán cho kia boû aùc kieán neân taïm thôøi thu nhaän ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Hai: MAËC Y KHOÂNG HOAÏI SAÉC Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû trong thaønh Vöông-xaù coù hai Long vöông teân laø Kyø-lôïi vaø Baït-luõ.... Sau ñoù vua AÛnh-thaéng y theo lôøi cuûa hai Long vöông cho xaây caát hai Thaàn ñöôøng ôû ngoaøi thaønh, moãi naêm hai laàn ñeán ngaøy tieát hoäi daân chuùng khaép nôi tuï veà raát ñoâng. Tieát hoäi laàn ñoù coù ñoäi ca nhaïc töø phöông Nam ñeán Vöông thaønh, hoï noùi vôùi nhau: "Neáu chuùng ta noùi haønh tích thuø thaéng cuûa baäc Ñaïi nhaân, moïi ngöôøi ôû ñaây seõ yeâu thích vaø thöôûng cho chuùng ta nhieàu tieàn", baøn xong hoï tìm ñeán Luïc chuùng yeâu caàu keå laïi thaéng haïnh cuûa Phaät khi coøn laø Boà taùt, Luïc chuùng hoûi: "Caùc vò hoûi vieäc ñoù ñeå laøm gì?", ñaùp: "Chuùng toâi muoán ñöa thaéng haïnh cuûa Phaät vaøo trong aâm nhaïc, saùng taùc moät khuùc ca vuõ nhaïc", Luïc chuùng noùi: "Caùc vò muoán ñem thaéng haïnh cuûa

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 225

Phaät toâi vaøo trong aâm nhaïc hay sao? Haõy ñi mau, toâi khoâng noùi ñaâu". Caùc nhaïc coâng laïi tìm ñeán choã Ni-thoå-la-nan-ñaø cuõng yeâu caâu nhö treân, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn keå laïi ñaàu ñuoâi thaéng haïnh cuûa Phaät töø khi sanh ra cho ñeán khi chöùng quaû Boà ñeà, caùc nhaïc coâng nghe roài lieàn cuøng nhau saùng taùc thaønh moät khuùc ca vuõ nhaïc roài laäp hí tröôøng trình dieãn, nhöõng ngöôøi coù loøng tin xem xong ñeàu khen laø hieám coù vaø taëng thöôûng raát nhieàu tieàn. Sau ñoù hoï muoán laøm cho ngöôøi khoâng tin cuõng bò thu huùt loâi cuoán neân döïa vaøo hình nghi haønh ñoäng cuûa Luïc chuùng Ñeå-saùng taùc vaø trình dieãn, nhöõng ngöôøi khoâng tin khi xem ñeàu cöôøi to vaø taëng thöôûng raát nhieàu tieàn. Luïc chuùng nghe bieát vieäc naøy lieàn cuøng nhau ñeán choã thaàn ñöôøng laäp hí tröôøng, maëc y phuïc theá tuïc töï trình dieãn ñeå keùo heát caùc khaùn thính giaû cuûa ñoaøn nhaïc coâng kia veà choã mình. Hoï ñöôïc khen ngôïi vaø cuõng ñöôïc taëng thöôûng raát nhieàu tieàn neân bò ñoaøn nhaïc coâng kia cheâ traùch... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch vaø cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc y môùi neân duøng moät trong ba loaïi maøu ñeå nhuoäm cho hoaïi saéc hoaëc maøu xanh, maøu xaùm, maøu ñoû. Neáu khoâng duøng ba loaïi maøu naøy nhuoäm cho hoaïi saéc maø thoï duïng thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca." Neáu

laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Y môùi coù hai loaïi: Moät laø theå y môùi, hai laø môùi ñöôïc töø ngöôøi khaùc cuùng cho, trong hoïc xöù naøy laø chæ cho theå y môùi. Nhuoäm cho hoaïi saéc laø nhuoäm laøm cho maøu saéc xaáu ñi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni ñöôïc y môùi khoâng duøng moät trong ba loaïi maøu keå treân nhuoäm cho hoaïi saéc maø thoï duïng thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Boán: CAÀM VAÄT QUYÙ GIAÙ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø saùng sôùm ñaép y vaøo thaønh khaát thöïc, giöõa ñöôøng thaáy caùc ñoàng töû ñeå chuoãi ngoïc trang söùc beân ñöôøng ñeå cuøng nhau ñuøa giôõn. OÂ-ba-Nan-ñaø khôûi töôûng laø vaät cuûa duôïc xoa ñeå laáy neân bò caùc ñoàng töû naøy ñuoåi theo, ñöùa keùo tay, ñöùa keùo chaân, ñöùa laáy ñaát neùm... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay caàm vaät quyù gia vaø thuoäc loaïi vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi laáy thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Luùc ñoù Theá toân töø thaønh Quaûng-nghieâm ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät nöôùc Kieàu-taùt-la ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña. Tyø-xaù-

khö-loäc-töû-maãu nghe Phaät veà ñeán lieàn muoán ñeán kính leã, baø trang söùc caùc loaïi anh laïc treân ngöôøi nhöng khi saép gaëp Phaät baø lieàn côûi caùc ñoà trang söùc naøy ñöa cho thò tuøng giöõ roài vaøo gaëp Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, nghe phaùp xong ñaûnh leã Phaät ra veà. Luùc ñoù thò tuøng ñeå caùc ñoà trang söùc cuûa baø ôû döôùi goác caây, khi ra veà queân laáy, toân giaû A Nan-ñaø troâng thaáy chuoãi anh laïc lieàn suy nghó: "Do duyeân naøy Phaät seõ tuøy khai giôùi ñaõ cheá", nghó roài beøn laáy chuoãi anh laïc ñem caát, sau ñoù ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: "Laønh thay, naøy A Nan-ñaø, tuy ta chöa tuøy khai nhöng thaày ñaõ bieát thôøi"... Cho ñeán caâu Phaät do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ khen ngôïi ngöôøi trì giôùi... roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay caàm vaät quyù giaù vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi caàm, tröø ôû trong chuøa vaø nhaø baïch y, phaïm Ba- daät-ñeå-ca. ÔÛ trong chuøa vaø nhaø baïch y neáu thaáy vaät quyù giaù vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu neân khôûi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán nhaän toâi seõ ñöa laïi. Ñaây laø thôøi." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Vaät quyù giaù laø chæ cho baûy baùu; caùc loaïi thuoäc vaät baùu laø chæ cho caùc binh khí nhö cung, kieám vaø caùc loaïi nhaïc cuï nhö troáng, ñaøn, saùo... Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni töï tay caàm hay baûo ngöôøi caàm caùc loaïi vaät baùu ñaõ ñöôïc laøm thaønh ñeàu phaïm Ñoïa, neáu chöa laøm thaønh thì phaïm AÙc-taùc cho ñeán caàm löu ly giaû cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu caàm caùc ñoà trang söùc nhö chuoãi anh laïc ñeàu phaïm Ñoïa, cho ñeán caàm tua ren coät toùc... cuõng AÙc-taùc. Neáu caàm caùc loaïi nhaïc cuï nhö ñaøn caàm, ñaøn saét... ñeàu phaïm Ñoïa, loaïi

ñaøn khoâng daây thì AÙc-taùc, cho ñeán oáng tre oáng truùc laøm nhaïc cuï cuõng AÙc-taùc. Caùc loaïi oác soø, tuø vaø thoåi ñöôïc, caàm ñeàu phaïm Ñoïa; khoâng thoåi ñöôïc thì AÙc-taùc. Caùc loaïi troáng keøn... keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu caàm cung coù daây thì phaïm Ñoïa, khoâng daây thì AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Laêm: TAÉM PHI THÔØI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Phaät ôû trong thaønh Vöông-xaù, trong thaønh naøy coù ba suoái nöôùc aám: moät suoái daønh cho nhaø vua taém, Bí-soâ cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho cung nhôn cuûa vua, Bí-soâ ni cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho taát caû moïi ngöôøi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ muoán thöû nghieäm loøng tin cuûa nhaø vua neân taém trong suoái maõi khoâng chòu leân, khieán nhaø vua khoâng theå ñeán taém ñöôïc, ñaønh phaûi sai ngöôøi muùc nöôùc ñeán choã rieâng ñeå taém, taém xong vua ñeán choã Phaät

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 227

ñaûnh leã, nghe phaùp xong roài trôû veà cung. Luùc ñoù cuï thoï A Nan-ñaø nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Vì caùc Bí-soâ taém neân coù loãi naøy phaùt sanh, töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân taém". Caùc Bí-soâ khoâng taém, thaân theå hoâi dô, khi ñi khaát thöïc caùc cö só hoûi: "Caùc Thaùnh giaû giöõ thaân theå hoâi dô nhö theá maø cho laø thanh tònh hay sao?", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân moãi nöûa thaùng taém moät laàn". Vaøo luùc trôøi noùng böùc, caùc Bí-soâ khoâng thöôøng taém, thaân theå hoâi dô cuõng bò hoûi nhö treân neân Phaät noùi töø khi trôøi noùng böùc. Laïi coù Bí-soâ bònh, thaày thuoác baûo neân taém neân Phaät noùi töø khi bònh; laïi coù Bí-soâ khi laøm vieäc chuùng thaân theå nhô nhôùp khoâng taém, bò cheâ traùch neân Phaät noùi töø khi laøm vieäc; laïi coù Bí-soâ khi ñi ñöôøng xa veà ñeán, thaân dô baån meät nhoïc naèm nghæ cuõng bò cheâ traùch neân Phaät noùi töø khi ñi ñöôøng... cho ñeán gaëp gioù thoåi, thaân dính ñaày buïi ñaát; gaëp trôøi möa hoaëc gioù möa, thaân öôùt baån neân Phaät noùi töø khi gaëp gioù thoåi, gaëp trôøi möa hay möa gioù. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi... roài baûo caùc Bí-soâ: "Nay cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Bí-soâ ni neân nöûa thaùng taém moät laàn, neáu coá y traùi cheá thöôøng taém thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, töø thôøi khaùc. Thôøi khaùc laø khi trôøi noùng böùc, khi bònh, khi laøm vieäc, khi ñi ñöôøng, khi gaëp gioù hoaëc möa hoaëc caû gioù möa, ñaây laø thôøi. Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Nöûa thaùng taém moät laàn töùc laø khoaûng möôøi laêm ngaøy taém moät laàn. Khi trôøi noùng böùc laø muøa xuaân coøn moät thaùng röôõi nöõa laø ñeán ngaøy kieát haï an cö vaø moät thaùng ñaàu cuûa muøa haï töùc laø haï an cö ñöôïc moät thaùng, trong hai thaùng röôõi naøy trôøi raát noùng böùc. Khi bònh laø neáu khoâng taém thì thaân khoâng an. Khi laøm vieäc laø laøm vieäc cuûa Tam baûo cho ñeán queùt ñaát hay lau chuøi. Khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät Du thieän na... caùc töôøng hôïp keå treân khieán cho thaân dô ñeàu ñöôïc taém khoâng phaïm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni gaëp caùc töôøng hôïp treân khai cho taém thì neân taâm nieäm

mieäng noùi luùc ñang taém laø vì giöõ gìn neân taém, neáu khoâng nhö theá thì khi xoái nöôùc chaûy chöa ñeán ruùn, phaïm AÙc-taùc; nöôùc chaûy ñeán ruùn, phaïm Ñoïa; taém trong suoái, ao, soâng... keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu coù duyeân söï loäi qua nöôùc thì khoâng phaïm.

Hoïc Xö Thöù Boán Möôi Saùu: GIEÁT BAØNG SANH Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñi khaát thöïc ñeán trong nhaø daïy baén, laáy cung teân baén chim... neân bò ngöôøi tuïc cheâ traùch... Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 228

Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá taâm ñoaïn maïng loaøi baøng sanh, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Coá taâm laø khoâng phaûi laàm laãn Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Ñoaïn maïng loaøi baøng sanh laø duøng caû ba noäi, ngoaïi vaø caû hai khôûi phöông tieän gieát cheát, neáu Bí-soâ ni coá taâm saùt haïi cho ñeán duøng moät ngoùn tay laøm toån haïi baøng sanh, khieán noù cheát thì phaïm Ñoïa; neáu luùc ñoù khoâng cheát, sau do nhaân duyeân ñoù maø cheát cuõng phaïm Ñoïa; neáu khoâng cheát thì phaïm AÙc-taùc, taát caû ñeàu gioáng nhö trong hoïc xöù ñoaïn maïng ngöôøi.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Baûy: COÁ Y XUÙC NAÕO BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng khoâng chòu nghe lôøi Luïc chuùng baûo laøm vieäc naøy vieäc noï neân bò ñuoåi ra khoâng cho cuøng ôû chung, Thaäp thaát chuùng lieàn ñi ñeán choã khaùc ñeå ñoïc tuïng. OÂ-ba-Nan-ñaø noùi vôùi Nan-ñaø: "Neân laøm cho caùc tieåu sö naøy sanh naõo hoái seõ boû vieäc ñoïc tuïng, neân laøm nhö vaày..." cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá taâm xuùc naõo Bí-soâ ni khaùc cho ñeán trong choác laùt khoâng vui, chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca". Coá taâm xuùc naõo laø muoán khieán kia taâm sanh truy hoái. Chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân laø khoâng phaûi vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù hai: Hoaëc hoûi vieäc rieâng hoaëc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo. Sao goïi laø hoûi vieäc rieâng? Neáu Bí-soâ ni coá taâm naõo loaïn Bí-soâ ni khaùc, ñeán hoûi raèng: "Cuï thoï coù nhôù nhaø vua , tröôûng giaû teân hay khoâng?", ñaùp laø khoâng nhôù, lieàn noùi: "Khoâng phaûi laø khoâng nhôù maø laø chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï vieân cuï", khi noùi lôøi naøy duø Bí-soâ ni kia taâm khoâng sanh truy hoái cuõng phaïm Ñoïa. Sao goïi laø hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo?: Neáu Bí-soâ ni khôûi taâm coá xuùc naõo hoûi raèng: "Cuï thoï tröôùc ñaây thoï caän vieân ôû ñaâu?", ñaùp: "ÔÛ taïi ", lieàn noùi: "ÔÛ choã ñoù tröôùc kia khoâng coù keát ñaïi giôùi cuõng khoâng keát giôùi traøng, bieät chuùng taùc phaùp, khoâng phaûi thieän thoï caän vieân, ngöôi neân thoï giôùi laïi". Hoaëc hoûi: "Ai laø A-giaù-lôïi-da, ai laø OÂ-ba-ña-da cuûa ngöôi?", ñaùp : "Hai thaày cuûa toâi laø ", lieàn noùi: "Hai vò ñoù laø ngöôøi phaù giôùi, khoâng hôïp phaùp laøm thaày, ngöôi khoâng theå goïi laø thieän thoï caän

vieân”… khi noùi nhöõng lôøi naøy laø muoán xuùc naõo, duø Bí-soâ ni kia coù bò xuùc naõo hay khoâng ñeàu phaïm

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 229

Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ñeán Bí-soâ ni khaùc hoûi vieäc rieâng nhö treân, Bí-soâ ni kia noùi laø khoâng nhôù lieàn noùi: “Tuy ngöôi khoâng nhôù nhöng tuoåi cuõng ñuû hai möôi, thieän thoï caän vieân” thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni ñeán Bí-soâ ni khaùc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo nhö treân, Bí-soâ ni kia ñaùp roài lieàn noùi: “Choã ñoù tröôùc coù keát ñaïi giôùi vaø giôùi traøng, ngöôi ñaõ thieän thoï caän vieân”… ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Taùm: DUØNG NGOÙN TAY THOÏC LEÙT NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù Bí-soâ duøng ngoùn tay thoïc leùt khieán cho ngöôøi kia cöôøi ngaát ñeán noãi ñöùt hôi cheát. Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng ngoùn tay thoïc leùt ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Töôùng phaïm laø neáu duøng moät ngoùn tay thoïc leùt thì phaïm moät toäi Ñoïa, cho ñeán naêm ngoùn tay thì phaïm naêm toäi Ñoïa. Neáu duøng ngoùn tay ñeå chæ noát ruoài, veát thöông… thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Chín: GIÔÕN TRONG NÖÔÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong nhoùm Thaát thaäp chuùng coù Bí-soâ lôùn nhaát teân laø Öu-ba-ly ñaõ ñoaïn phieàn naõo chöùng A-la-haùn, lieàn khôûi nghó caùc baïn ñoàng phaïm haïnh trong nhoùm ai coù caên laønh, ai khoâng coù caên laønh vaø heä thuoäc nôi ai. Khi quaùn bieát laø heä thuoäc nôi mình, Öu-ba-ly lieàn daãn nhoùm Thaäp thaát chuùng ñeán soâng A-thò-la baït ñeå, löôït nöôùc vaøo bình roài cuøng xuoáng soâng taém. Öu-ba-ly taém xong leân bôø nhìn möôøi saùu vò kia taém, möôøi saùu vò naøy khi ñaõ vaøo trong nöôùc roài, keû bôi ngöôøi laën hoaëc ôû beân naøy hoaëc ôû beân kia, hoaëc löôùt theo soùng hoaëc ngöôïc soùng, hoaëc ñaäp xuoáng nöôùc keâu thaønh tieáng hoaëc voã nöôùc keâu baønh baïch… ñuû caùc caùch ñuøa giôõn. Luùc ñoù vua Thaéng-quang ôû treân laàu cao vôùi phu nhôn Thaéng man, töø xa nhìn thaáy caùc Bí-soâ ñuøa giôõn trong nöôùc nhö vaäy lieàn noùi vôùi phu nhôn: “Haõy nhìn caùc phöôùc ñieàn maø phu nhôn kính troïng”, phu nhôn noùi: “Ñaïi vöông, ñoù laø nhöõng thieáu nieân maïnh khoûe nhöng laïi coù theå tu phaïm haïnh, ñaïi vöông khoâng cho laø kyø laï hay sao, duø hoï coù ñuøa giôõn trong nöôùc cuõng ñaâu ñaùng traùch”. Luùc ñoù Öu-ba-ly quaùn bieát taâm nhaø vua sanh khinh maïn, muoán nhaø vua sanh chaùnh tín neân baûo möôøi saùu vò kia leân bôø maëc y phuïc chænh teà roài mang bình nöôùc cuøng trôû veà. Öu-ba-ly duøng thaàn thoâng löïc cuøng caùc ñoàng phaïm haïnh bay treân hö khoâng ngang qua taàng laàu cuûa nhaø vua,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 230

phu nhôn Thaéng man nhìn leân troâng thaáy lieàn chæ cho vua thaáy noùi raèng: “Ñaïi vöông haõy nhìn xem, caùc phöôùc ñieàn ñang bay treân hö khoâng kìa”, nhaø vua troâng thaáy roài lieàn noùi: “Haù coù ngöôøi ñaõ chöùng A-la-haùn maø laïi ñuøa giôõn trong nöôùc hay sao?”, phu nhôn noùi: “Ñoù laø vieäc maø nhaø vua nghe bieát, coøn coù vieäc chöa nghe maø nhaø vua khoâng bieát”, vua lieàn hoûi laø vieäc gì, phu nhôn noùi: “Taâm nhö ñieän chôùp, trong choác laùt lieàn bieán ñoåi, duøng söùc ñònh kieân coá cöùng nhö kim cang, trong sat na phaù hoaëc voâ minh”, vua nghe roài lieàn im laëng. Sau ñoù phu nhôn Thaéng man sai söù ñeán baïch Phaät… cho ñeán caâu xin Phaät nhôù nghó. Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “… Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñuøa giôõn trong nöôùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù chín tröôøng hôïp phaïm toäi: Töï vui ñuøa, baûo ngöôøi vui ñuøa; töï cöôøi giôõn, baûo ngöôøi cöôøi giôõn; töï nhaûy, baûo ngöôøi nhaûy; dao ñoäng giôõn vôùi boùng, cuøng nhau voã ñaùnh. Neáu Bí-soâ ni coù yù ñuøa giôõn trong nöôùc töø khi ñi ñeán soâng hoà côûi quaàn aùo xuoáng nöôùc cho ñeán chöa laën xuoáng ñeàu phaïm AÙc-taùc; khi laën xuoáng lieàn phaïm Ñoïa. Neáu yù muoán ñöôïc maùt meû thì ra vaøo trong nöôùc ñeàu khoâng phaïm, neáu bôi töø bôø naøy qua bôø kia hay töø bôø kia qua bôø naøy, hoaëc löôùt theo soùng hay ngöôïc soùng ñeàu phaïm Ñoïa; neâu hoïc bôi thì khoâng phaïm. Neáu voã ñaùnh nöôùc taïo thaønh tieáng nhaïc… ñeàu phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi: CUØNG NGÖÔØI NAM NGUÛ CHUNG NHAØ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ A-ni-loâ-ñaø ñaõ ñoaïn tröø kieát hoaëc, chöùng A-la-haùn, chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian ñeán moät thoân xoùm. Moät tröôûng giaû trong thoân naøy Coù ba ngöôøi con, hai nam moät nöõ; ngöôøi nöõ naøy khi lôùn leân coù haïnh khoâng trinh löông, hai ngöôøi anh khi tranh caûi vôùi ngöôøi thì nghe hoï noùi raèng: “Em gaùi cuûa oâng chöa cöôùi hoûi maø ñaõ cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng”, ngöôøi anh nghe roài lieàn gaïn hoûi em gaùi, ngöôøi em gaùi naøy choái vaø noùi raèng mình thanh baïch. Thôøi gian sau ngöôøi em gaùi mang thai, hai ngöôøi anh noùi: “Em noùi mình thanh baïch, taïi sao laïi nhö theá?”, ngöôøi em gaùi noùi: “Do ngöôøi troïc ñaàu cöôõng böùc neân môùi coù thai”, vì vaäy ñöùa con sanh ra ñöôïc goïi laø Ngoác töû, ngöôøi meï ñöôïc goïi laø Ngoác töû maãu. Khi cuï thoï A-ni-loâ-ñaø ñeán thoân xoùm naøy thì trôøi suïp toái, muoán tìm choã nghæ ñeâm, ngöôøi trong xoùm chæ ñeán nhaø cuûa Ngoác töû maãu vaø ñöôïc Ngoác töû maãu cho ôû laïi nguû qua ñeâm. Ñeâm ñoù baø ta ñeán choã toân giaû muoán cuøng laøm haïnh baát chaùnh,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 231

toân giaû lieàn duøng thaàn thoâng bay leân hö khoâng, baø ta thaáy roài lieàn sanh taâm hy höõu caàu xin saùm taï.… cho ñeán caâu toân giaû laáy loãi naøy roài veà sau khoâng nghæ ñeâm trong nhaø theá tuïc nöõa vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy khen ngôïi ngöôøi trì giôùi roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä

ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ngöôøi nam nguû chung moät nhaø, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Ngöôøi nam laø ngöôøi coù theå haønh daâm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoàng nhaø nguû qua ñeâm vôùi ngöôøi nam, Bí-soâ ni ôû taàng giöõa, ngöôøi nam ôû taàng döôùi thì neân keùo thang leân hoaëc khoùa cöûa hoaëc nhôø ngöôøi coi chöøng; neáu khoâng nhö theá thì khi maët trôøi chöa moïc, phaïm AÙc-taùc, maët trôøi moïc, phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ôû taàng döôùi, ngöôøi nam ôû taàng giöõa hoaëc Bí-soâ ni ôû taàng giöõa, ngöôøi nam ôû taàng treân vaø ngöôïc laïi… ñeàu keát phaïm gioáng nhö treân. Neáu ngöôøi nam coù vôï beân caïnh thì khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Thöù Saùu:
Sôï, giaáu, giaän, chung ñöôøng,
Ñaøo ñaát, thænh boán thaùng,
Choáng lôøi daïy, nghe leùn,
Im laëng rôøi khoûi toøa.
Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Moát: KHUÛNG BOÁ BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng sieâng naêng tuïng taäp, Luïc chuùng thaáy roài vaøo ñaàu ñeâm laät ngöôïc neäm loâng leân ngöôøi giaû ma vaø taïo ra tieáng ñaùng sôï ñeå huø nhaùt Thaäp thaát chuùng khieán hoï kinh hoaøng khieáp vía… cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï khuûng boá hay baûo ngöôøi khuûng boá Bí-soâ ni khaùc cho ñeán ñuøa giôõn, ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni coù yù khuûng boá ngöôøi khaùc, laøm ñuû caùc hình traïng ñaùng sôï hoaëc hình traïng quyû thaàn ñeå huø nhaùt, duø Bí-soâ ni ñoù sôï hay khoâng sôï ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni coù yù khuûng boá ngöôøi khaùc, laøm ñuû caùc aâm thanh ñaùng sôï… keát phaïm ñeàu nhö treân. Cho ñeán laøm caùc muøi ñaùng sôï, caùc söï xuùc chaïm ñaùng sôï… ñeàu keát phaïm nhö treân. Cho ñeán

laøm caùc hình saéc Khaû-aùi, aâm thanh Khaû-aùi, caùc muøi Khaû-aùi, caùc söï xuùc chaïm Khaû-aùi… ñeå khuûng boá ñeàu keát phaïm nhö treân. Neáu muoán kia sanh taâm nhaøm lìa maø khuûng boá thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Hai: GIAÁU Y VAÄT CUÛA BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, Luïc chuùng Bí-soâ cuøng Thaäp thaát chuùng chaäm raõi ñi sau, khi ñi ñeán moät caùi ao Luïc chuùng ruû Thaáp thaát chuùng xuoáng taém. Luùc ñang taém Luïc chuùng noùi vôùi Thaäp thaát chuùng: “Chuùng ta cuøng laën thöû xem ai laën laâu hôn”, Thaäp thaát chuùng vöøa laën, Luïc chuùng lieàn ra khoûi ao, laáy y baùt cuûa Thaäp thaát chuùng giaáu trong buïi raäm roài ñi ñeán choã thænh thöïc.… cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï giaáu hay baûo ngöôøi giaáu y baùt vaø caùc tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Sau ñoù coù Bí-soâ gôûi y cho Bí-soâ khaùc, Bí-soâ kia chæ caát y cuûa mình, khoâng caát y cuûa ngöôøi gôûi neân bò keû troäm laáy ñi khieán cho Bí-soâ kia bò thieáu y, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ bieát y baùt vaø tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, hoaëc cuûa Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch vaø Caàu-tòch nöõ maø töï tay caát giaáu hoaëc baûo ngöôøi caát giaáu thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù Bí-soâ gôûi y cho Bí-soâ khaùc, Bí-soâ naøy khi caát y chæ caát y cuûa mình, khoâng caát y cuûa Bí-soâ kia neân bò keû troäm laáy ñi, khieán Bí-soâ kia thieáu y, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân thì caát khoâng phaïm. Noùi roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï caát giaáu hay baûo ngöôøi caát giaáu y baùt vaø tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, hoaëc cuûa Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ, tröø thôøi nhaân duyeân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni vaø naêm chuùng ñeàu laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ni töï tay giaáu y baùt, tö cuï cuûa Bí-soâ ni khaùc hoaëc baûo ngöôøi caát giaáu ñeàu phaïm Ñoïa. Tröø thôøi nhaân duyeân laø chæ cho taùm naïn khôûi thì khoâng phaïm.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 233

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Ma: VU BAÙNG BÍ SOÂ NI THANH TÒNH Duyeân khôûi ôû taïi thaønh Vöông-xaù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù cuï thoï Thaät-löïc-töû ñang kinh haønh beân ao Tích thaïch treân nuùi Thöùu phong, Bí-soâ ni OÁt-baùt-la töø xa troâng thaáy lieán ñeán ñaûnh leã toân giaû, do môùi vöøa caïo toùc neân khi ñaûnh leã xong ñöùng daäy thì ñaàu cuûa coâ vöôùng theo Ñaïi y cuûa toân giaû … hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa nhìn thaáy vieäc naøy lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng: "Vöøa roài toâi nhìn thaáy Bí-soâ Thaät-löïc-töû vaø Bí- soâ ni OÁt-baùt-la hai thaân xuùc chaïm nhau"… cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí- soâ gaïn hoûi môùi bieát laø hai Bí-soâ kia do saân giaän neân vu baùng nhö vaäy. Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì saân haän, bieát Bí-soâ ni kia thanh tònh khoâng phaïm laïi ñem phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa voâ caên cöù vu baùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Bí-soâ ni thanh tònh laø ni trong phaùp luaät naøy. Khoâng caên cöù laø khoâng döïa treân ba vieäc thaáy nghe nghi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu bieát ngöôøi thanh tònh maø ñem phaùp voâ caên cöù vu baùng thì coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng phaïm nhö ñaõ noùi trong giôùi vu baùng cuûa thieân Taêng-giaø-phaït-thi-sa.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Boán: CUØNG NGÖÔØI NAM ÑI CHUNG ÑÖÔØNG Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät ngöôøi thôï deät baåm taùnh thoâ baïo, khoù chung soáng vôùi ai, ngay caû ngöôøi vôï môùi cöôùi cuõng chòu ñöïng khoâng noåi muoán troán ñi. Ngöôøi vôï naøy vöøa ra ñöôøng thaáy moät Bí-soâ treân

ñöôøng ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñi theo sau, ngöôøi thôï deät noi theo daáu ñuoåi theo thaáy Bí-soâ cuøng ñi chung ñöôøng vôùi vôï mình, khi ñeán moät thoân lieàn ruû nhöõng ngöôøi baïn quen vaây ñaùnh Bí-soâ suyùt cheát... cho ñeán caâu Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi vaø cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ngöôøi nam ñi chung ñöôøng, khoâng coù ngöôøi nöõ khaùc beân caïnh, cho ñeán ñi trong phaïm vi moät thoân, phaïm Ba- daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Ngöôøi nam laø ngöôøi coù theå haønh daâm. Khoâng coù ngöôøi nöõ khaùc laø chæ coù hai ngöôøi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni moät mình cuøng ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi nam thì phaïm Ñoïa. Trong phaïm vi moät thoân coù töø moät Caâu-loâ-xaù cho ñeán baûy

Caâu-loâ-xaù, neáu chöa ñuû Caâu-loâ-xaù thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñuû thì phaïm Ñoïa. Neáu ñi töø thoân xoùm ra ñeán ñoàng troáng vaéng veû hoaëc töø ñoàng troáng vaéng veû ñeán trong thoân cuõng tính theo daëm ñöôøng maø keát toäi nhö treân. Neáu ñeán choã xa laï nhôø ngöôøi nam daãn ñöôøng thí khoâng phaïm, hoaëc Bí- soâ ni laïc ñöôøng nhôø ngöôøi nam chæ ñöôøng cuõng khoâng phaïm.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.